

Wyrok z dnia 5 listopada 2009 r.

II UK 99/09

Osoba zwykle zatrudniona na terytorium dwóch lub więcej Państw Członkowskich w rozumieniu art. 14 ust. 2 lit. b pkt (ii) rozporządzenia Rady (EWG) Nr 1408/71 z dnia 14 czerwca 1971 r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie (Dz.U.UE Polskie wydanie specjalne Tom 01, Rozdział 05, s. 35 ze zm.) to osoba, która w tym samym czasie w wielu Państwach Członkowskich pracuje dla jednego pracodawcy, prowadzącego działalność w kilku Państwach Członkowskich.

Przewodniczący SSN Jerzy Kuźniar, Sędziowie SN: Zbigniew Korzeniowski (sprawozdawca), Małgorzata Wrębiakowska-Marzec.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 5 listopada 2009 r. sprawy z wniosku Sylwestera G. i Zbigniewa R. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w Z.G. z udziałem zainteresowanego R.P. Sp. z o.o. z siedzibą w N.S. o podleganie ubezpieczeniu społecznemu, na skutek skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 28 października 2008 r. [...]

I. u c h y ł zaskarżony wyrok w stosunku do wnioskodawcy Sylwestra G. i zmienił punkt I wyroku Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Zielonej Górze z 29 lutego 2008 r. [...] i oddalił odwołanie wnioskodawcy,

II. zasądził od wnioskodawcy Sylwestra G. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych-Oddział w Z.G. 120 zł (sto dwadzieścia) tytułem kosztów postępowania kasacyjnego,

III. u c h y ł zaskarżony wyrok w stosunku do wnioskodawcy Zbigniewa R. i w tym zakresie sprawę przekazał Sądowi Apelacyjnemu w Poznaniu do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego.

Uzasadnienie

Zakład Ubezpieczeń Społecznych-Oddział w Z.G. decyzjami z 14 lutego 2007 r. stwierdził, że Sylwester G. i Zbigniew R., pracownicy firmy R.P. Spółki z o.o. w N.S. wykonywali pracę wyłącznie w Niemczech i nie podlegali z tego tytułu ubezpieczeniom społecznym w Polsce. Podlegali zatem ubezpieczeniu społecznemu w Niemczech zgodnie z art. 13 ust. 2 lit. a rozporządzenia Rady (EWG) nr 1408/71 z 14 czerwca 1971 r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie (Dz.U.UE.L.71.149.2 ze zm., dalej powoływanego jako „rozporządzenie”).

Odwołujący się Sylwester G. i Zbigniew R. oraz ich pracodawca - wskazana spółka - jako zainteresowany w sprawie zarzucali, że właściwe jest polskie ubezpieczenie społeczne na podstawie art. 14 ust. 2 lit. b pkt ii rozporządzenia.

W odpowiedzi na odwołania pozwany organ ubezpieczeń społecznych podał, że odwołujący się zostali delegowani przez spółkę (pracodawcę) do Niemiec celem wykonywania pracy na rzecz jej kontrahenta firmy R. GmbH & Co.KG. Do odwołujących się nie ma zastosowania art. 14 ust. 2 lit. b pkt ii rozporządzenia, gdyż dotyczy sytuacji, gdy pracownik zwykle wykonuje pracę na terytorium przynajmniej dwóch państw członkowskich i chodzi tu o częstotliwość pracy w ciągu jednego miesiąca. Ponadto działalność w Polsce stanowiła jedynie ułamek działalności zainteresowanej Spółki. Spółka ta w Polsce ma tylko dwóch pracowników administracyjnych a pracownicy delegowani do Niemiec, gdy nie świadczą tam pracy, to nie wykonują jej również w Polsce. W 2004 r. zainteresowana Spółka wykonała w Polsce 3 zlecenia (wartości 3.660 zł) i 8 zleceń w 2005 r. (wartości 26.872 zł), a w 2006 r. nie wykonała w kraju żadnego zlecenia. Obroty spółki w Polsce w 2004 i 2005 r. były znikome i stąd nie spełniała warunków wynikających z decyzji nr 181 z 13 grudnia 2000 r. Komisji Administracyjnej Wspólnot Europejskich do spraw zabezpieczenia społecznego pracowników - migrantów (2001/891/WE).

Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Zielonej Górze uwzględnił odwołania i zmienił decyzje pozwanego. Orzekł, iż odwołujący się podlegali ubezpieczeniom społecznym w Polsce - Sylwester G. w okresie od 12 lipca do 19 sierpnia 2005 r. na podstawie art. 14 ust. 1 lit. a rozporządzenia a Zbigniew R. w okresie od 26 lipca 2004 r. na podstawie art. 14 ust. 2 lit. b pkt ii rozporządzenia. Sąd

Okręgowy ustalił, że firma R.P. Spółka z o.o. w N.S. jest spółką polsko-niemiecką. Zajmuje się głównie montażem i naprawą taśm, ciągów produkcyjnych w wielkich zakładach pracy. W Polsce zatrudnia przede wszystkim Polaków i najczęściej, z racji ilości pozyskiwanych kontrahentów, pracownicy pracują w Niemczech. Firma czyni usilne starania, aby pozyskiwać inne rynki i jej pracownicy coraz częściej wykonywali prace w Wielkiej Brytanii, Francji, Belgii czy też Austrii. Zgodnie z umowami o pracę miejscem ich pracy są kraje Unii Europejskiej. Odwołujący się Sylwester G. będąc zatrudniony przez zainteresowaną firmę wykonywał pracę w Niemczech od 12 lipca do 19 sierpnia 2005 r. Natomiast odwołujący się Zbigniew R., jako ślusarz-monter w tej firmie wykonywał pracę od 26 lipca 2004 r. do chwili obecnej w różnych krajach Europy (Anglii, Australii <zapewne Austrii>, Niemczech, Francji, Luksemburgu). Praktycznie nie było prac ani też zauważalnego obrotu firmy na terenie Polski. Pracownicy przebywając kilka dni w Polsce byli gotowi w każdej chwili udać się do wskazanego przez pracodawcę miejsca pracy w Europie. Mimo częstych i długotrwałych wyjazdów obaj odwołujący się są ściśle związani z Polską (tu mieszkają ich rodziny, tutaj odpoczywają i najczęściej się leczą). Wcześniejsze próby ubezpieczenia pracowników w Polsce po krótkim okresie takiego ubezpieczenia okazały się bezowocne. Firmie i pracownikom zależy na takim ubezpieczeniu, choć obecnie pracownicy są ubezpieczeni najczęściej w Niemczech. W ocenie prawnej Sąd Okręgowy przyjął, że zainteresowana firma była podmiotem zwykle zatrudniającym obu ubezpieczonych oraz że świadczyli oni na jej rzecz pracę na terenie innych krajów Wspólnot Europejskich. Odwołujący się Sylwester G. pracował w Niemczech od 12 lipca do 19 sierpnia 2005 r. a Zbigniew R. we Francji, Luksemburgu, Belgii, Austrii i Anglii w różnych okresach od 26 lipca 2004 r. „do dnia dzisiejszego”. Żaden z odwołujących się nie zamieszkuje na terytorium Państwa Członkowskiego, gdzie wykonuje pracę. W stosunku do Zbigniewa R. ma zastosowanie art. 14 ust. 2 lit. b pkt ii rozporządzenia, skoro wykonuje pracę na terytorium kilku państw, w których nie zamieszkuje. Podleganie polskiemu ubezpieczeniu społecznemu łączy się z siedzibą pracodawcy (spółki) w Polsce. Z kolei zastosowanie art. 14 ust. 1 lit. a rozporządzenia do Sylwestra G. wynika z faktu skierowania go do pracy w Niemczech, przy czym okres pracy nie przekroczył dwunastu miesięcy i odwołujący się nie został skierowany w miejsce innego pracownika.

W apelacji pozwany organ ubezpieczeń społecznych zarzucił, że Sylwester G. nie wykonywał pracy w Polsce lecz tylko w Niemczech, stąd nie mógł podlegać pol-

skim ubezpieczeniom społecznym jak pracownik delegowany (art. 14 ust. 1 lit. a rozporządzenia). Natomiast do Zbigniewa R. nie miał zastosowania art. 14 ust. 2 lit. b pkt ii rozporządzenia, gdyż w kolejnych miesiącach pracował w różnych krajach, głównie w Niemczech, a w innych krajach tylko w niektórych miesiącach i w znacznych odstępach czasu, przepis ten dotyczy zaś nie przejściowego czy incydentalnego ale równoczesnego (zwykłego) zatrudnienia w kilku krajach. Sąd pominął również decyzję nr 181 Komisji Administracyjnej do spraw zabezpieczenia społecznego pracowników - migrantów.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu wyrokiem z 28 października 2008 r. oddalił apelację pozwanego. Przyjął, że Sąd pierwszej instancji poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne i dokonał prawidłowej oceny prawnej. Nie zgodził się z zarzutem apelacji pozwanego, by wiążące dla Sądu były wytyczne zawarte w decyzji Komisji Administracyjnej. W polskim porządku konstytucyjnym (art. 87 ust. 1 i art. 91 ust. 1 Konstytucji RP) źródłem prawa bezpośrednio obowiązującego nie jest decyzja, o jakiej mowa w apelacji. Zainteresowana Spółka ma siedzibę w Polsce, tu podpisuje większość umów z klientami i tu rekrutuje wysyłanych pracowników. Żaden z zarzutów apelacji nie mógł prowadzić do zmiany czy uchylenia wyroku pierwszej instancji (art. 385 k.p.c.).

Skarga kasacyjna zarzuciła naruszenie prawa materialnego poprzez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie: 1) art. 13 ust. 2 lit. a, art. 14 ust. 1 lit. a i ust. 2 lit. b pkt ii rozporządzenia, poprzez przyjęcie, że odwołujący się podlegali polskiemu ustawodawstwu w zakresie ubezpieczeń społecznych - Sylwester G. na podstawie art. 14 ust. 1 lit. a a Zbigniew R. na podstawie art. 14 ust. 2 lit. b pkt ii rozporządzenia, pomimo że nie były spełnione warunki stosowania tych przepisów określone decyzją Nr 181 Komisji Administracyjnej Wspólnot Europejskich do spraw zabezpieczenia społecznego pracowników - migrantów z 13 grudnia 2000 r. dotyczącej interpretacji art. 14 ust. 1, art. 14a ust. 1 oraz art. 14b ust. 1 i 2 rozporządzenia. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania lub o uchylenie również wyroku Sądu Okręgowego w Zielonej Górze i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania, ewentualnie o uchylenie wyroków i orzeczenie co do istoty poprzez oddalenie odwołań. Skarżący wniósł też o zasądzenie kosztów postępowania za wszystkie instancje.

Zainteresowana spółka wniosła o oddalenie skargi i zasądzenie kosztów.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zarzuty skargi kasacyjnej uzasadniają uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w odniesieniu do Zbigniewa R. i orzeczenie reformatoryjne w odniesieniu do Sylwestra G. przez uchylenie obu wyroków i oddalenie jego odwołania od decyzji pozwanego organu ubezpieczeń społecznych.

1. Generalnie, gdyby aprobować wykładnię i stosowanie prawa, na których oparto zaskarżone rozstrzygnięcie, to mogłoby się jawić nieuzasadnione przekonanie, iż polscy pracownicy zatrudniani przez firmę (spółkę) z siedzibą w Polsce zawsze będą podlegać polskim ubezpieczeniom społecznym, bowiem wysłany przez nią do pracy w innym państwie członkowskim pracownik będzie delegowany w rozumieniu art. 14 ust. 1 lit. a rozporządzenia a wysłany do pracy w kilku innych państwach członkowskich będzie zwykle zatrudniony na terytorium dwóch lub więcej Państw Członkowskich w rozumieniu art. 14 ust. 2 lit. b pkt ii rozporządzenia. Pomija się w ten sposób szereg dalszych warunków rozporządzenia, których naruszenie uzasadniało uwzględnienie wniosków skargi kasacyjnej. O ile wspólny kapitał i jego przepływ w Państwach Członkowskich uzasadnia istnienie wspólnego w pewnym zakresie prawa pracy, to jednak odrębne są systemy ubezpieczeń społecznych. Rozbieżności między prawem zatrudnienia pracownika (prawem pracy) w jednym państwie, a stosowaniem do niego ubezpieczenia społecznego innego państwa unika się przez przyjęcie ogólnej zasady, że do ubezpieczenia społecznego stosuje się ustawodawstwo tego Państwa Członkowskiego, na którego terytorium dana osoba jest zatrudniona. Tylko w niektórych sytuacjach, w których stosowanie innych kryteriów jest uzasadnione, możliwe jest odstępianie od tej zasady ogólnej (zob. preambuła do rozporządzenia).

2. Wpierw konieczne jest więc uchwycenie reguł wynikających z zasady ogólnej zawartej w art. 13 ust. 2 lit. a rozporządzenia, zgodnie z którą pracownik najemny zatrudniony na terytorium jednego Państwa Członkowskiego podlega ustawodawstwu tego państwa, nawet jeżeli zamieszkuje na terytorium innego Państwa Członkowskiego lub jeżeli przedsiębiorstwo lub pracodawca, który go zatrudnia ma swoją zarejestrowaną siedzibę lub miejsce prowadzenia działalności na terytorium innego Państwa Członkowskiego. Norma ta wyraźnie (gramatycznie) stwierdza, że nie jest niczym szczególnym podleganie pracownika ustawodawstwu państwa, w którym jest zatrudniony, a nie ustawodawstwu innego państwa, w którym przedsiębiorstwo lub

pracodawca, który go zatrudnia ma zarejestrowaną siedzibę lub miejsce prowadzenia działalności. Takie jasne rozwiązanie prócz innych walorów eliminuje także konflikty w ustalaniu właściwego ustawodawstwa związane z tzw. dumpingiem ekonomicznym (socjalnym) wynikającym z mniejszych kosztów ubezpieczenia społecznego w państwie siedziby pracodawcy niż w państwie miejsca wykonywania zatrudnienia. Dla niniejszej sprawy ważniejsze jest jednak zwrócenie uwagi, że skoro zasada ogólna z art. 13 ust. 2 lit. a rozporządzenia wyraźnie określa ustawodawstwo państwa zatrudnienia, mimo że pracodawca ma siedzibę lub prowadzi działalność w innym państwie, to wyjątek od tej zasady dotyczący pracowników delegowanych z art. 14 ust. 1 lit. a nie może być aż tak pojemny (szeroki), iż nie będzie różnił się od zasady ogólnej. Kryterium różniące w relacji zasady ogólnej i wyjątku, zawarte jest w art. 14 ust. 1 lit. a, zgodnie z którym pracownik najemny zatrudniony na terytorium Państwa Członkowskiego przez przedsiębiorstwo, w którym jest zwykle zatrudniony i przez które został skierowany do wykonywania pracy na terytorium innego Państwa Członkowskiego podlega nadal ustawodawstwu pierwszego Państwa Członkowskiego, pod warunkiem, że przewidziany okres wykonywania tej pracy nie przekracza dwunastu miesięcy i że nie został on skierowany w miejsce innej osoby, której okres skierowania upłynął. Chodzi więc o zwrócenie uwagi, że pracownik delegowany to nie ten, który został zatrudniony przez przedsiębiorstwo mające siedzibę w jednym państwie dla wykonania pracy w innym państwie członkowskim, gdyż to odpowiada zasadzie ogólnej z art. 13 ust. 2 lit. a rozporządzenia, lecz pracownik „zwykle zatrudniony” przez to przedsiębiorstwo, przez które został skierowany do wykonywania pracy na terytorium innego Państwa Członkowskiego (art. 14 ust. 1 lit. a).

3. Wynik wykładni wskazanej w pkt 2 nie pozwala przyjąć, że Stanisław G. był zwykle zatrudniony przez zainteresowaną spółkę R.P. przed jego zatrudnieniem w Niemczech. Sąd Najwyższy w rozpoznaniu skargi kasacyjnej jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Z ustaleń tych wynika, że Stanisław G. nie był wcześniej zatrudniony przez zainteresowaną Spółkę. Nie uprawnia to do stwierdzenia, że był pracownikiem zwykle zatrudnionym przez zainteresowaną Spółkę, co dopiero pozwalałoby rozważać kwestię skierowania (delegowania) go przez pracodawcę do pracy na terytorium innego państwa z zachowaniem polskiego ubezpieczenia społecznego na podstawie art. 14 ust. 1 lit. a rozporządzenia.

4. Skarżący miałby rację, że w dalszej ocenie sytuacji z pkt 3 nie bez znaczenia byłyby wytyczne wynikające z decyzji nr 181 Komisji Administracyjnej Wspólnot Europejskich do Spraw Zabezpieczenia Społecznego Pracowników - Migrantów z 13 grudnia 2000 r., dotyczące interpretacji art. 14 ust. 1, art. 14a ust. 1 oraz art. 14b ust. 1 i 2 rozporządzenia. Choć z jednej strony stwierdza się, że zaprezentowana w nich wykładnia nie jest wiążąca (wyroki ETS z 5 grudnia 1967 r. Nr 19/67 w sprawie *Bestuur der sociale Verzekeringsbank c. Van der Vecht* i z 14 maja 1981 r. Nr 98/80 w sprawie *Giuseppe Romano przeciwko Institut national d'assurance maladie - invalidité*), to z drugiej interpretacja rozporządzenia przez tę Komisję akceptowana jest w praktyce, co również wynika z orzecznictwa ETS (zob. wyrok ETS z 26 stycznia 2006 r., C-2/05 w sprawie *Rijksdienst voor Sociale Zekerheid przeciwko Herbosch Kiere* czy z 10 lutego 2000 r., sygn. akt. C-202/97 - *Fitzwilliam*; także T. Bińczycka-Majewska, *Koordinacja systemów zabezpieczenia społecznego w Unii Europejskiej* Kraków 1999 r., s. 487 i nast.). Komisja ta działa wszak na podstawie upoważnienia zawartego bezpośrednio w rozporządzeniu (art. 80, 81). Zadania Komisji dotyczą między innymi wykładni przepisów rozporządzenia, podejmowanej jednomyślnie i podlegającej ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich.

5. Przepis art. 14 ust. 1 lit. a rozporządzenia nie obowiązuje w stosunku do pracowników zatrudnionych w przedsiębiorstwie z siedzibą w Państwie Członkowskim, którzy w ramach tego zatrudnienia wykonują pracę na terytorium innego Państwa Członkowskiego, w którym przedsiębiorstwo to prowadzi całkowitą działalność (sprawa *Plum* - wyrok ETS z 9 listopada 2000 r., C-404/98, ECR 2000/11A/I-09397). Oceniono również, iż przedsiębiorstwo pracy czasowej tylko wtedy spełnia warunki wysłania w rozumieniu art. 14 ust. 1 lit. a rozporządzenia, gdy wykonuje swoją działalność (polegającą na wysyłaniu) w przeważającej mierze na terytorium państwa wysyłającego (sprawa *Fitzwilliam* - wyrok ETS z 10 lutego 2000 r., C-202/97, ECR 2000/2/I-00883). Jeżeli celem przedsiębiorstwa nie jest wykonywanie prac, tylko zatrudnianie pracowników w celu ich odpłatnego wypożyczania innym przedsiębiorstwom, to wypożyczanie pracowników nie może być traktowane na równi z wysyłaniem pracowników za granicę (sprawa *Sarl Manpower przeciwko Caisse Primaire d'Assurance Maladie*, wyrok ETS z 17 grudnia 1970, sygn. 35/70, ECR 1970/2/01251). W tej sprawie zainteresowany pracodawca (Spółka) nie wskazywał, iżby zajmował się pośrednictwem w zatrudnieniu, lecz tylko, że nie był wykluczony zamiar kolejnego zatrudnienia Sylwestra G. za granicą po zatrudnieniu w Niemczech, dlatego do jego

ubezpieczenia miał zastosowanie art. 14 ust. 2 lit. b pkt ii rozporządzenia, podobnie jak do zatrudnienia Zbigniewa R.

6. W odniesieniu do Zbigniewa R. stan faktyczny nie był ustalony w stopniu wystarczającym (koniecznym), który pozwalałby na zastosowanie prawa materialnego i rozstrzygnięcie sprawy. Podstawa prawna ubezpieczenia społecznego podawana przez strony nie wiąże sądu. Odwołujący się Zbigniew R. i zainteresowana Spółka podstawy tej zgodnie upatrują w art. 14 ust. 2 lit. b pkt ii rozporządzenia, co też zaaprobowaly oba Sądy. Rzecz jednak w tym, że na podstawie ustalonego stanu faktycznego nie można ocenić czy ten przepis rozporządzenia mógł być zastosowany. Zasada związania Sądu Najwyższego ustaleniami stanu faktycznego z art. 398¹³ § 2 k.p.c. nie jest bezwzględna, gdyż warunkiem sprawowania wymiaru sprawiedliwości (art. 177 Konstytucji) jest takie uprzednie ustalenie stanu faktycznego, który pozwoli rozstrzygnąć sprawę merytorycznie. Niewątpliwie w centrum zainteresowania było tu pojęcie „osoby zwykle zatrudnionej na terytorium dwóch lub więcej Państw Członkowskich”. Pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych wyraźnie twierdził w postępowaniu, że nie chodzi tu o przejściowe czy incydentalne zatrudnienie kolejno na terytorium co najmniej dwóch państw, lecz o równoczesne zatrudnienie w określonym przedziale czasowym (miesiąca). Takiego reżimu nie przyjmowała natomiast zainteresowana Spółka uważając zasadniczo, że hipoteza przepisu spełnia się również gdy praca wykonywana była kolejno w różnych krajach. Z obu stron towarzyszyły temu twierdzenia o określonej wersji (sekwencji) pracy Zbigniewa R. w poszczególnych krajach. Rzecz jednak w tym, że Sąd Apelacyjny i Okręgowy nie ustaliły precyzyjnie okresów pracy tego odwołującego się w aspekcie normy z art. 14 ust. 2. Nie dały też żadnej wykładni pojęcia osoby zwykle zatrudnionej na terytorium dwóch lub więcej Państw Członkowskich, akceptując niejako zapatrywanie zainteresowanej Spółki na wykładnię tego przepisu.

7. Odkodowanie pojęcia „osoby zwykle zatrudnionej na terytorium dwóch lub więcej Państw Członkowskich” jest możliwe przy uwzględnieniu różnicy wynikającej z norm ust. 1 i 2 art. 14 rozporządzenia. O ile w ust. 1 ustanawia się wyjątek od zasady miejsca zatrudnienia, to w art. 14 ust. 2 zawarte zostały normy kolizyjne, ponieważ zastosowanie zasady miejsca zatrudnienia i podlegania jednemu ustawodawstwu w związku z wykonywaniem zatrudnienia w różnych państwach u wielu, bądź jednego pracodawcy wywołuje określone trudności z ustaleniem ustawodawstwa właściwego, ponieważ tylko na podstawie art. 13 ust. 1 i ust. 2 lit. a nie byłoby wiadomo, które

ustawodawstwo należy ostatecznie wybrać. Taki jest też cel normy kolizyjnej z art. 14 ust. 2 lit. b pkt ii rozporządzenia. Wynika z niej, że dotyczy sytuacji osoby zatrudnionej przez jednego pracodawcę, który prowadzi działalność na terytorium więcej niż jednego państwa członkowskiego i w tych państwach wykonywana jest praca, przy czym warunkiem koniecznym jest, aby miejsce zamieszkania pracownika „nie pokrywało” się z miejscem wykonywania przez niego pracy. Przyjmuje się, że art. 14 ust. 2 rozporządzenia dotyczy zatrudnienia (działalności) związanej z wielokrotnymi krótkoterminowymi pobytami w kilku państwach członkowskich (por. T. Major: Ubezpieczenia społeczne migrujących pracowników oraz osób prowadzących działalność gospodarczą, Warszawa 2004 r., s. 183). Są to przypadki znacznie odbiegające od „zwykłego skierowania”, tym bardziej, że na podstawie typowego łącznika miejsca wykonywania pracy nie sposób wówczas określić ustawodawstwa właściwego w danym czasie bądź też jego jednoznaczne ustalenie napotyka na trudności. W pojęciu osoby zwykle zatrudnionej na terytorium dwóch lub więcej Państw Członkowskich w rozumieniu art. 14 ust. 2 lit. b pkt ii rozporządzenia chodziłoby o osobę, która w tym samym czasie w wielu Państwach Członkowskich pracuje dla jednego pracodawcy, prowadzącego działalność w kilku Państwach Członkowskich. Znaczenie więc miałyby wykonywanie pracy w różnych państwach w tym samym czasie (a zatem jednocześnie). Gdyby przyjąć przeciwnie, że zakresem regulacji objęte są przypadki wykonywania pracy w wielu Państwach Członkowskich w następujących po sobie okresach, to norma ta byłaby zbędna z punktu widzenia możliwości zastosowania reguły podstawowej z art. 13. Nie ma w tym względzie orzecznictwa ETS, jednak wskazane rozumienie art. 14 ust. 2 lit. b pkt ii wynika z reguł wykładni i znajduje potwierdzenie w doktrynie.

8. Z braku wystarczających (koniecznych) ustaleń stanu faktycznego i wobec prezentowanej wykładni art. 14 ust. 2 lit. b pkt ii rozporządzenia, zastosowanie tego przepisu do Zbigniewa R. było co najmniej przedwczesne, o ile w ogóle uzasadnione. Zaskarżony wyrok w odniesieniu do niego podlegał zatem uchyleniu i sprawa została przekazana do ponownego rozpoznania, stosownie do art. 398¹⁵ k.p.c. W odniesieniu do Sylwestra G. podstawa naruszenia prawa materialnego była oczywiście uzasadniona, dlatego uwzględniono wniosek skargi o orzeczenie co do istoty sprawy, stosownie do art. 398¹⁶ k.p.c.

9. O kosztach sprawy Sylwestra G. na rzecz skarżącego orzeczono tylko za postępowanie kasacyjne, gdyż skarżący w pierwszej i w drugiej instancji nie zgłaszał żądania kosztów zastępstwa prawnego.

=====